

LIETUVOS
ADVOKATURA

Lietuvos Respublikos Teisingumo
ministerija

GAUTA

2022-02-09 Nr. 1T-183

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Lvovo g. 7-9, LT-09313 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. paštu: rastine@tm.lt

2022-02-09

Nr. 86

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-863“ PROJEKTO

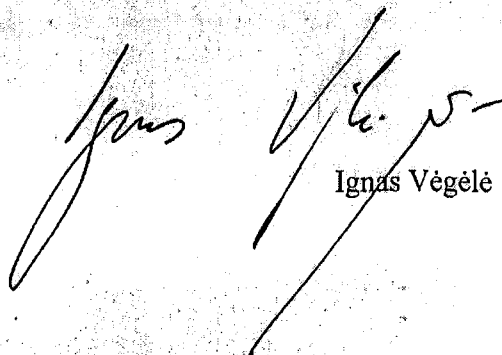
Lietuvos advokatūra, susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-863“ projektu (toliau - Projektas) teikia pastabas.

Projektu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 (toliau - VTAĮ) 22 straipsnį 6 dalimi: „6. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos nagrinėja visus vartotojų reikalavimus, kylančius iš vartojimo teisinių santykių, dėl kurių gali būti sprendžiama teisme, įskaitant turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo, taip pat netesybų klausimus. Sprendžiant turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo klausimus, taikomos Civilinio kodekso nuostatos dėl civilinės atsakomybės.“ Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu galiojanti įstatymo redakcija nenumato galimybės vartojimo ginčus nagrinėjančioms institucijoms priimti sprendimų susijusių su neturtinga žala ar netesybomis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso (toliau - CK) 6.250 straipsniu, neturtinė žala yra asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita, **teismo** įvertinti pinigais. Atitinkamai to paties straipsnio 2 dalis numato, kad **teismas**, nustatydamas neturtinės žalos dydį, atsižvelgia į jos pasekmes, šią žalą padariusio asmens kaltę, jo turtinę padėtį, padarytos turtinės žalos dydį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, taip pat į sąžiningumo, teisingumo ir protingumo kriterijus. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog ši teisės norma **tik teismui** suteikia teisę neturtinę žalą įvertinti pinigais. Remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsniu, teisingumą vykdo tik teismas, todėl Projekto siekis praplėsti vartojimo ginčus nagrinėjančių institucijų kompetencijos ribas ir jas iš dalies prilyginti pirmosios instancijos teismams, manytina, prieštarauja galiojančioms teisės aktų nuostatom.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) praktikoje ne kartą akcentuota, jog „<...> Vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio ir nėra privalomi subjektui, dėl kurio veiksmų (neveikimo) vartotojas skundžiasi <...>“ (LVAT 2019 m. balandžio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-377-552/2019) Nėgana to, nagrinėjant panašaus pobūdžio klausimus LVAT pasisakė, jog neteisminės institucijos įgaliojimai negali būti prilyginami teismo įgaliojimams (LVAT 2012 m. vasario 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-138/2012). Vadovaujantis šia pozicija teigtina, kad vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos negali prilygti pirmos instancijos teismams pagal savo prigimtį, patirtį, statusą, procesą ir sprendimo juridinę galią. Be to, teisėjams ir ne teismo ginčų nagrinėjimo institucijų nariams keliama skirtingi reikalavimai. Vienas iš šių skirtumų lemiančių veiksmų yra Lietuvos Respublikos teismų įstatyme numatyti aukščiausi reikalavimai teisėjams, ypač pabrėžiant teisinės kvalifikacijos išsilavinimo ir profesionalumo kriterijus. Taip pat ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008 m. vasario 20 d. nutarime yra nurodęs, kad teisėjams „...keliami kuo didžiausi profesinės kvalifikacijos, taip pat ir teisinio išsilavinimo reikalavimai <...> taikomi Lietuvos Respublikos piliečiams, baigusiems universitetines teisės krypties studijas ir įgijusiems teisės magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygstantį teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį (vienpakopį teisinį universitetinį išsilavinimą)“. Tuo tarpu, pastebėtina, kad vartojimo ginčus nagrinėjančių institucijų nariams nekeliami tokio pat aukšto pobūdžio išsilavinimo reikalavimai kaip asmenims, norintiems tapti teisėjais.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, abejotina, ar pagrįstas siekis vartojimo ginčus nagrinėjančioms institucijoms suteikti teismo įgaliojimus ir pavesti spręsti turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo, taip pat netesybų klausimus, todėl Lietuvos advokatūra nepitaria Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-863.

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgėlė